

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

**Stretnutie vedenia Národnej banky Slovenska
s predstaviteľmi inštitúcií platobných služieb, lízingových
spoločností a nebankových subjektov v Slovenskej republike**

Bratislava, 8. júna 2016

Obsah

1. Trendy a riziká v slovenskom finančnom sektore
2. Aktuálne zmeny v oblasti regulácie inštitúcií platobných služieb a nebankových subjektov
3. Oblasť ochrany finančného spotrebiteľa

1.

TRENDY A RIZIKÁ V SLOVENSKOM FINANČNOM SEKTORE

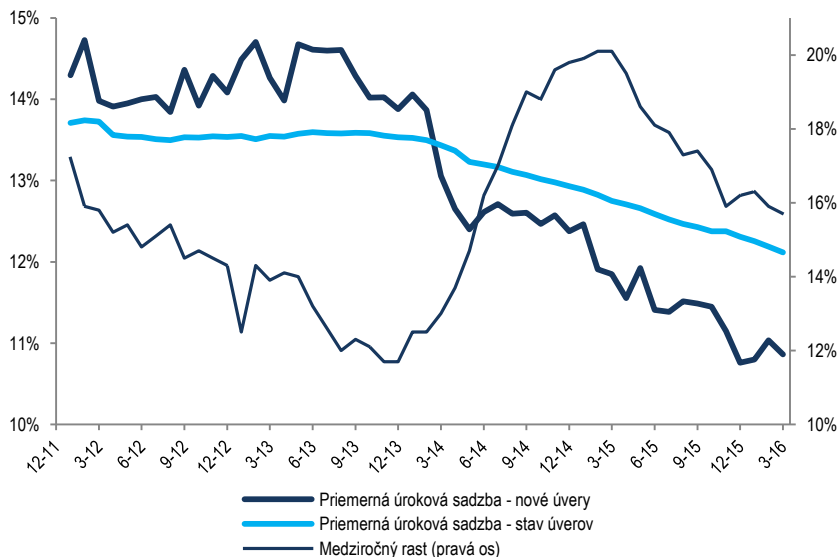
Vývoj spotrebiteľských úverov

Rýchle tempo rastu spotrebiteľských úverov pretrváva, úrokové sadzby systematicky klesajú

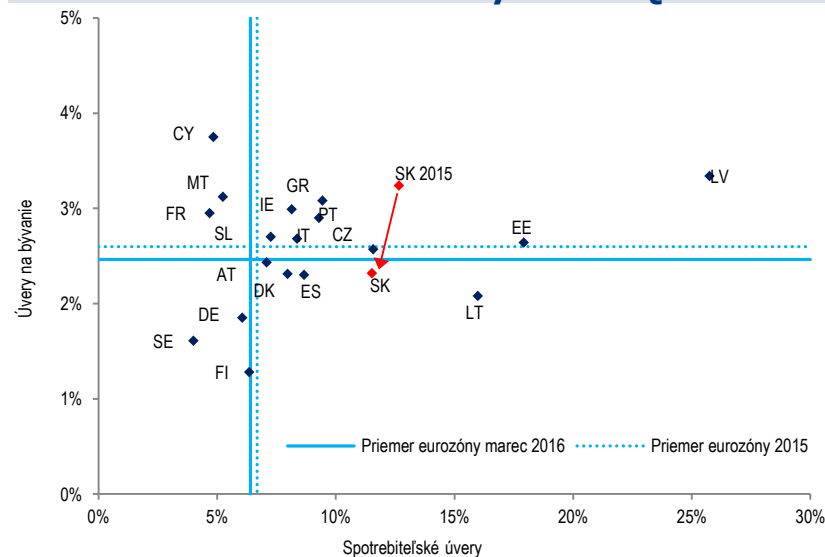
- Medziročný rast spotrebiteľských úverov dosiahol k marcu 2016 hodnotu 15,7 %
- Napriek miernemu spomaleniu rastú rýchlejšie spotrebiteľské úvery len v Taliansku (priemer EÚ 6 %)
- Systematický pokles úrokových sadzieb v posledných mesiacoch, na 12,2 % k februáru 2016
- Priemerné RPMN na Slovensku naďalej výrazne nad priemerom eurozóny

Vývoj spotrebiteľských úverov

Zdroj: NBS.

Medzinárodné porovnanie priemernej výšky RPMN na nové úvery – 2016 Q1

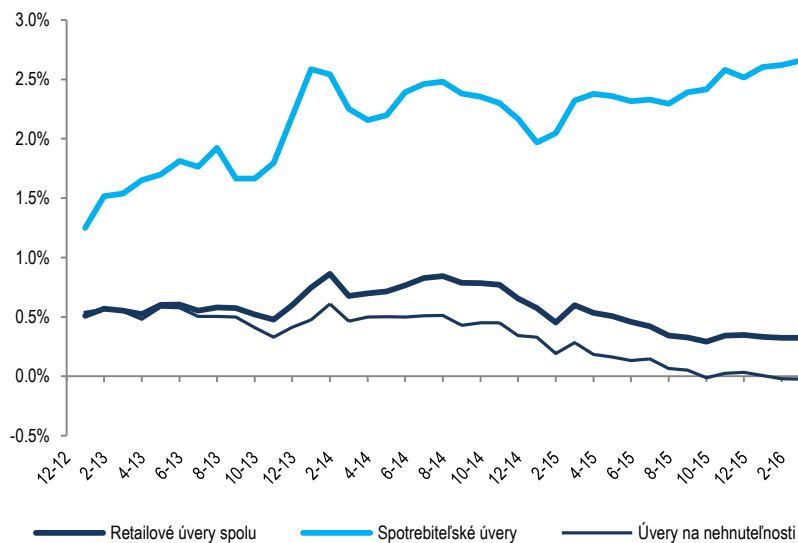
Zdroj: ECB SDW.

Kreditná kvalita bez výraznejších zmien

- Podiel zlyhaných spotrebiteľských úverov sa už tri roky udržiava mierne pod hodnotou 8 %
- Miera čistého zlyhania rástla, k marcu dosiahla úroveň 2,6 %
- Na kreditnú kvalitu vo všeobecnosti vplyvajú pozitívne znižujúce sa úrokové sadzby aj vývoj nezamestnanosti

Miery čistého zlyhania retailových úverov

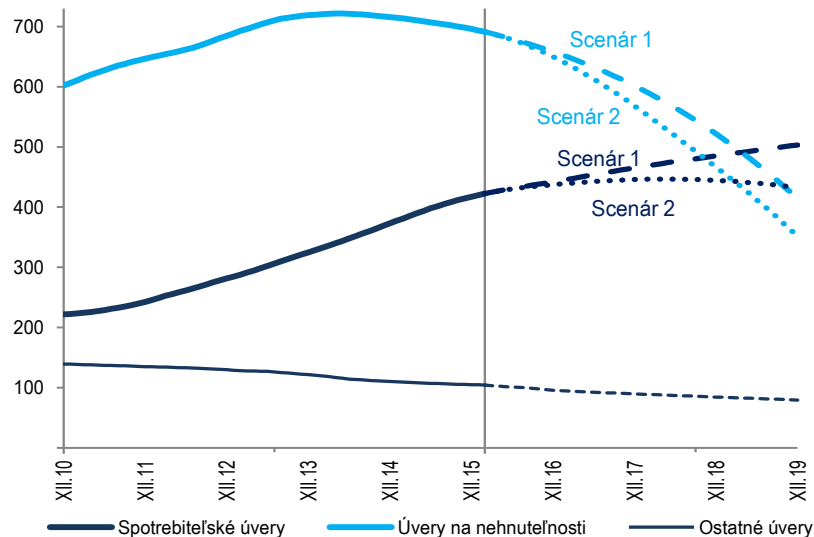
Predpokladaný rast významu spotrebiteľských úverov

Pri súčasných trendoch úrokových sadziieb sa predpokladá rast významu spotrebiteľských úverov pre bankový sektor z pohľadu ziskovosti

- Simulácie naznačujú postupné výrazné znižovanie úrokových výnosov, a to aj pri zachovaní rastu úverov na nehnuteľnosti
- Dôvodom je pokles priemerných úrokových sadziieb na stave portfólia z 3,5 % vo februári 2016 na 1,2 % v roku 2019
- Predpokladáme postupný nárast významu úrokových výnosov zo spotrebiteľských úverov, pri spotrebiteľských úveroch je dôležitejšie skôr tempo rastu objemu
- Na úrokové výnosy z úverov na nehnuteľnosti má vplyv najmä tempo poklesu úrokovej sadzby, v prípade spotrebiteľských úverov je dôležitejšie skôr tempo rastu objemu

Úrokové výnosy retailových úverov: aktuálny a možný vývoj

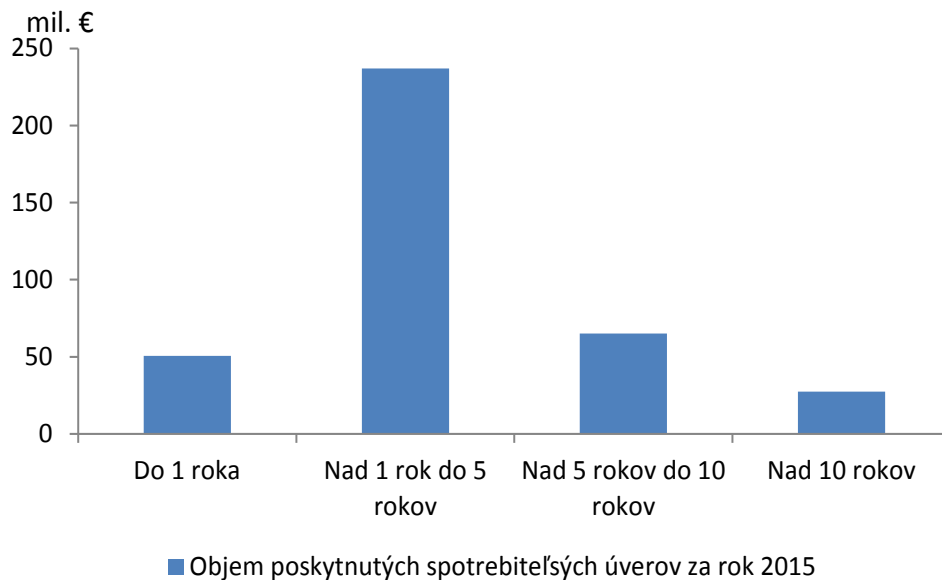

- Celkové aktíva (majetok) k 31.12.2015* 3,97 mld. €
- Základné imanie 213 mil. €
- Záväzky celkom 3,40 mld. €
- Podiel zisku (pred zdanením) za rok 2015 na celkových aktívach (RoA) 2,2 %
- Podiel zisku na základnom imaní (RoE) 41,4 %

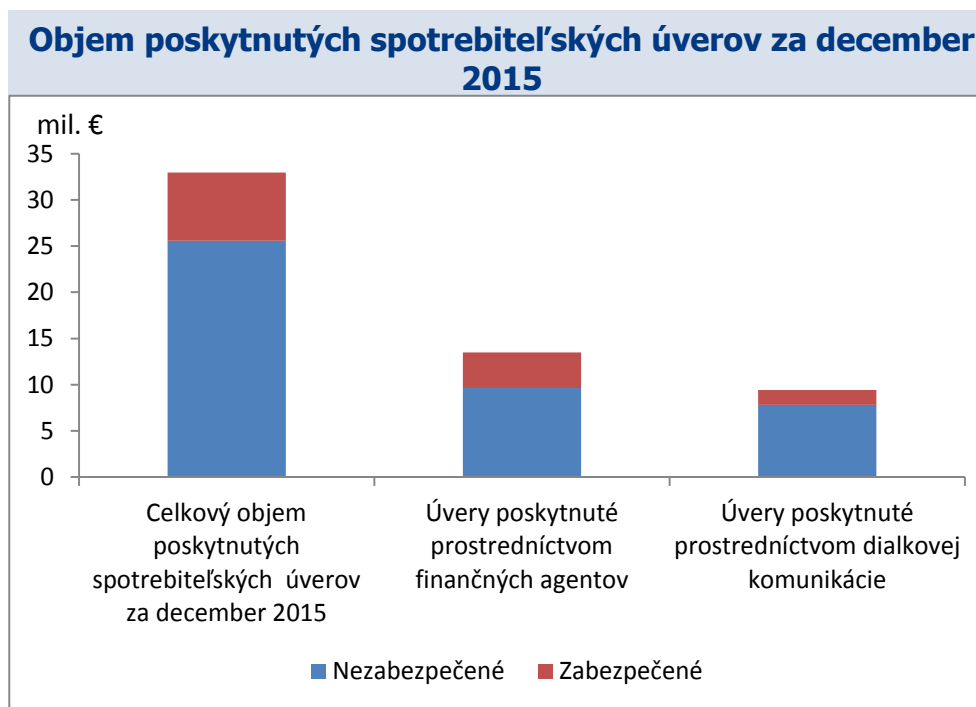
* Na základe predbežných údajov vyzbieraných od 21 subjektov

Objem poskytnutých spotrebiteľských úverov za rok 2015 nebankovými veriteľmi

- Podiel úverov v omeškaní na celkových úveroch poskytnutých v roku 2015 3,92 %
- Krytie opravnými položkami 66,14 %
- Veľká časť úverov je nezabezpečená
- Veľká časť úverov poskytnutá prostredníctvom finančných agentov alebo diaľkovej komunikácie

2.

AKTUÁLNE ZMENY V OBLASTI REGULÁCIE INŠTITÚCIÍ PLATOBNÝCH SLUŽIEB A NEBANKOVÝCH SUBJEKTOV

- **Predsedníctvo Slovenskej republiky v Rade EÚ**
- **Novela zákona o spotrebiteľských úveroch**
- **Zákon o úveroch na bývanie a príprava sekundárnej legislatívy**
- **PSD 2 - nová smernica o platobných službách**
- **Anti-money laundering (AML)**
- **Poskytovanie pôžičiek peer to peer (P2P) spôsobom**
- **Databáza subjektov finančného trhu**

▪ **Začiatok predsedníctva Slovenskej republiky – premiéra**

- Slovenské predsedníctvo sa oficiálne začína 1. júla 2016 a končí 31. decembra 2016. V rámci tria bude Slovenská republika predsedat' Rade EÚ spolu s Holandskom a Maltou.
- Kým Holandsko Rade EÚ predsedá už dvanásťkrát, pre Slovenskú republiku – rovnako ako aj pre Maltu – to bude historická premiéra.

▪ **Aktivity Národnej banky Slovenska v spojitosti s predsedníctvom SR**

- Primárnym kontaktným miestom a komunikačným médiom za oblasť finančného trhu so zástupcami Slovenskej republiky v Rade EÚ je Ministerstvo financií SR.
- Národná banka Slovenska bude zabezpečovať/zabezpečuje:
 - a) odbornú (konzultačnú) podporu Ministerstvu financií SR v oblastiach finančného trhu - bankovníctvo, kapitálový trh, poisťovníctvo, dôchodkové sporenie a ochrana finančného spotrebiteľa,
 - b) stretnutia a spoločné diskusie so zástupcami členských krajín EÚ o témach prerokúvaných v rámci predsedníctva SR.

Hlavné témy, ktoré budú predmetom rokovania v rámci predsedníctva Slovenskej republiky

- Revízia prospektovej smernice (PD)
- Nové pravidlá pre fondy peňažného trhu (MMF)
- Jednotný európsky systém ochrany vkladov (EDIS)
- Doplnenie smernice v oblasti prevencie legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovaniu terorizmu (4 AMLD)
- Revízia európskych fondov rizikového kapitálu (EuVECA) a európskych fondov sociálneho podnikania (EuSEF)
- Doplnenie (revízia) nariadenia a smernice (CRR/CRDIV - V)
- Zmeny v oblasti rezolúcií a recovery centrálnych protistrán (CCP)
- Zmeny smernice ohľadom povinného zmluvného poistenia (MID)
- Nové nariadenie o sekuritizácii (STS)

- **Novela zákona o spotrebiteľských úveroch – v MPK na jeseň 2015**
 - Novela zákona o spotrebiteľských úveroch v nadväznosti na obozretné poskytovanie spotrebiteľských úverov bola zastavená z dôvodu legislatívnych pravidiel vlády SR (začatý a neskončený legislatívny proces za prechádzajúcej vlády SR sa musí celý zopakovať – novela zákona bude musieť byť opätovne predmetom medzirezortného pripomienkového konania - MPK).
 - Novela zákona o spotrebiteľských bude súčasťou Plánu legislatívnych úloh na rok 2016.
 - Dňa 1. júna 2016 bola zverejnená predbežná informácia k Návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (odporúčame pozrieť: <https://www.slovlex.sk/legislativne-procesy/SK/PI/2016/56>).
 - Aktuálne sa pripravuje návrh zákona na predloženie do medzirezortného pripomienkového konania.

- **Novela zákona o spotrebiteľských úveroch – základné prvky novely**
 - Cieľom návrhu zákona o spotrebiteľských úveroch je legislatívna aplikácia existujúceho Odporúčania Národnej banky Slovenska č. 1/2014 zo 7. októbra 2014 v oblasti politiky obozretnosti na makroúrovni k rizikám spojeným s vývojom na trhu retailových úverov, ktoré už v súčasnosti platí pre banky poskytujúce spotrebiteľské úvery.
 - Novelou sa dosiahne rozšírenie uplatňovania týchto pravidiel pre všetkých poskytovateľov spotrebiteľských úverov, vrátane takých poskytovateľov spotrebiteľských úverov, ktorí nie sú bankami a ktorí tvoria nezanedbateľný podiel na trhu spotrebiteľských úverov.
 - Návrh novely obsahuje špecifikáciu obozretných zásad pre poskytovanie spotrebiteľských úverov v oblasti stanovenia a dodržiavania limitov pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľské úvery, overovania príjmov spotrebiteľa, dodržiavania limitov a pravidiel pre maximálnu splatnosť a spôsob splácania spotrebiteľského úveru a špecifikáciu obozretných pravidiel pre poskytovanie spotrebiteľských úverov prostredníctvom finančných sprostredkovateľov.

▪ Účinnosť zákona

- Od 21. marca 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 90/2016 Z. z. o o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

▪ Vznik viacerých aplikačných problémov, napríklad predčasné splatenie úveru na bývanie a poplatok 1%

- Pri aplikácii poplatku (1%) za predčasné splatenie úveru na bývanie je potrebné vychádzať z prechodných ustanovení tohto zákona - má sa aplikovať na všetky zmluvy o úveroch na bývanie, teda aj také zmluvy o úvere na bývanie, ktoré boli uzavreté pred 21. marcom 2016.

▪ Príprava sekundárnej legislatívy - návrh opatrenia NBS o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať úver na bývanie

- Ciele navrhovaného opatrenia možno vnímať v dvoch rovinách. Prvou rovinou je oblasť finančnej stability. Druhou rovinou je oblasť ochrany finančného spotrebiteľa.
- Východiská pri tvorbe návrhu opatrenia - zákon o úveroch na bývanie, odporúčanie NBS č. 1/2014 zo 7. októbra 2014 v oblasti politiky obozretnosti na makroúrovni k rizikám spojeným s vývojom na trhu retailových úverov, právne akty a odporúčania Európskej únie a aplikačná prax.
- Obsah návrhu opatrenia - zvažuje sa upraviť ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať úver na bývanie, navýšenie úrokovej sadzby, požiadavky na predkladanie dokladov a overovanie príjmov spotrebiteľa, limit na lehotu splatnosti úveru, limit pre ukazovateľ zabezpečenia úveru na bývanie, podmienky oceňovania založenej nehnuteľnosti určenej na bývanie a pod.

▪ PSD 2 – nová smernica o platobných službách

- Dňa 24. decembra 2015 bola publikovaná v Úradnom vestníku EÚ smernica (č. 2015/2366/EÚ) o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010 a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES.
- Uvedená smernica PSD2 sa bude transponovať do zákona č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov a do ďalších súvisiacich predpisov.
- Transpozičná lehota smernice PSD2 je do 13. januára 2018.
- Na transpozíciu smernice PSD2 bola zriadená pracovná skupina zložená zo zástupcov gestora a spolugestora (MF SR a NBS). Aktuálne sa analyzujú rozdiely medzi zrušenou smernicou PSD a novou smernicou PSD2.

▪ PSD 2 – výber zo základných prvkov zo smernice

- harmonizácia rovnakého prístupu k platobným službám najmä z pohľadu regulácie (k rovnakým platobným službám by sa mal zachovať rovnaký prístup vo všetkých členských krajinách),
- spresnenie základného rámca platobných služieb, ktoré súvisia najmä s novými technológiami a inovatívnymi produktmi,
- získanie prehľadu (evidencia) o subjektoch pôsobiacich v oblasti platobných služieb (nielen licencovaných subjektov, ale aj subjektov, ktorí poskytujú platobné služby v malom rozsahu (obmedzená sieť) a teda sú mimo rámec smernice PSD2,
- vytvorenie centrálného registra platobných inštitúcií, ktorý bude viesť EBA (s cieľom ochrany spotrebiteľov a zlepšenia spolupráce medzi príslušnými orgánmi dohľadu),
- zvyšovanie bezpečnosti a dôveryhodnosti platobných služieb (uchovávanie bezpečnostných prvkov, bezodkladné oznamovanie podvodov poskytovateľovi platobných služieb spotrebiteľom).

- **Implementácia smernice EÚ v oblasti prevencie legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu (4 AMLD) a jej revízia**
 - Aktuálny stav – prebiehajú prípravné práce návrhu zákona (novelizácia zákona č. 297/2008 Z. z.) v nadväznosti na transpozíciu 4. smernice EÚ v oblasti prevencie legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu (2015/849/EÚ) – predpokladaný termín zverejnenia návrhu zákona v medzirezortnom pripomienkovom konaní (MPK) je druhá polovica roku 2016.
 - Čo nás čaká? - v rámci prijatého akčného plánu (2. februára 2016) na posilnenie boja proti financovaniu terorizmu sa uvažuje o revízii 4 AMLD smernice najmä v týchto oblastiach:
 - zabezpečenie vysokej úrovne záruk pri finančných tokoch z vysokorizikových tretích krajín,
 - rozšírenie právomocí finančných spravodajských jednotiek EÚ a uľahčenie ich spolupráce,
 - centrálné národné registre bankových a platobných účtov alebo centrálné systémy vyhľadávania údajov vo všetkých členských štátoch,
 - riešenie rizík spojených s financovaním terorizmu, ktoré súvisia s virtuálnymi menami,
 - riešenie rizík spojených s anonymnými predplatenými nástrojmi (napr. predplatenými kartami) a pod.

▪ **Definícia crowdfundingu**

- Kolektívne financovanie (anglicky: crowdfunding) je jedným zo spôsobov získavania finančných prostriedkov na financovanie projektov a podnikov. Umožňuje osobám, ktoré sa snažia získať finančné prostriedky, zhromaždiť peniaze od veľkého množstva ľudí prostredníctvom online platforiem.
- Jedným z najznámejších druhov crowdfundingu je poskytovanie pôžičiek peer to peer spôsobom.

▪ **Rozširovanie poskytovania pôžičiek peer to peer (P2P) spôsobom**

- Nárast počtu poskytovateľov pôžičiek peer to peer (P2P) na území Slovenskej republiky.

▪ **Regulovať/neregulovať poskytovanie pôžičiek peer to peer (P2P) spôsobom**

- Na úrovni Európskej komisie prebiehajú diskusie, ako vytvoriť regulačný rámec pre oblasť crowdfundingu.
- Národná banka Slovenska zverejnila na svojom webovom sídle (ďalšie) upozornenie o poskytovaní pôžičiek peer to peer (P2P) spôsobom.
- Národná banka Slovenska oslovila Ministerstvo financií SR za účelom spoločnej diskusie a zaujatia spoločného postoja k problematike poskytovania pôžičiek peer to peer (P2P) spôsobom.

subjekty.nbs.sk

- Pre každý subjekt
 - všetky typy licencií na trhu
 - rozsah každej licencie
 - rozhodnutia NBS
- Vzájomné väzby medzi subjektami
- Počty subjektov v rôznych kategóriách
- Na webe od 1. mája 2016

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Subjekty finančného trhu

subjekty.nbs.sk EN

IČO, obchodné meno alebo iné označenie subjektu. Minimálne 3 znaky.

 Vyhľadať

BANKOVNÍCTVO, PLATOBNÉ SLUŽBY
A ELEKTRONICKÉ PENIAZE

POISŤOVNÍCTVO

TRH CENNÝCH PAPIEROV A KOLEKTÍVNE
INVESTOVANIE

DŮCHODKOVÉ SPORENIE

FINANČNÉ SPROSTREDKOVANIE
A PORADENSTVO

NEBANKOVÍ VERITELIA A OSTATNÉ SUBJEKTY

Zobrazenie údajov k 27.5.2016. © Národná banka Slovenska. Všetky práva vyhradené.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTÉM

Subjekty finančného trhu

subjekty.nbs.sk EN

IČO, obchodné meno alebo iné označenie subjektu. Minimálne 3 znaky.

Vyhľadať

Banky, e-peniaze

Poistovne

OCP, fondy

Dôchodky

Sprostredkovatelia

Veritelia, ostatné

Bankovníctvo, platobné služby a elektronické peniaze

Podľa oprávnenia na činnosť	Počet subjektov
Banky a pobočky zahraničných bánk	27
Banky s oprávnením na poskytovanie investičných služieb	13
Hypotekárne banky	8
Stavebné sporiteľne	3
Banky pod priamym dohľadom Európskej centrálnej banky	7
Platobné inštitúcie a pobočky zahraničných platobných inštitúcií	11
Poskytovanie platobných služieb bez obmedzenia rozsahu	251
Poskytovanie platobných služieb v obmedzenom rozsahu	3
Inštitúcie elektronických peňazí a pobočky zahraničných inštitúcií elektronických peňazí	1
Vydávanie elektronických peňazí bez obmedzenia rozsahu	81
Vydávanie elektronických peňazí v obmedzenom rozsahu	0
Agenti platobných služieb	28
Distribútori služieb inštitúcie elektronických peňazí	8
Subjekty v konkurze, reštrukturalizácii alebo obdobnom režime	3
Podľa územnej pôsobnosti	Počet subjektov
> Banky a iné úverové inštitúcie	368
> Platobné inštitúcie	250
> Inštitúcie elektronických peňazí	81

3.

Oblast' ochrany finančného spotrebiteľa

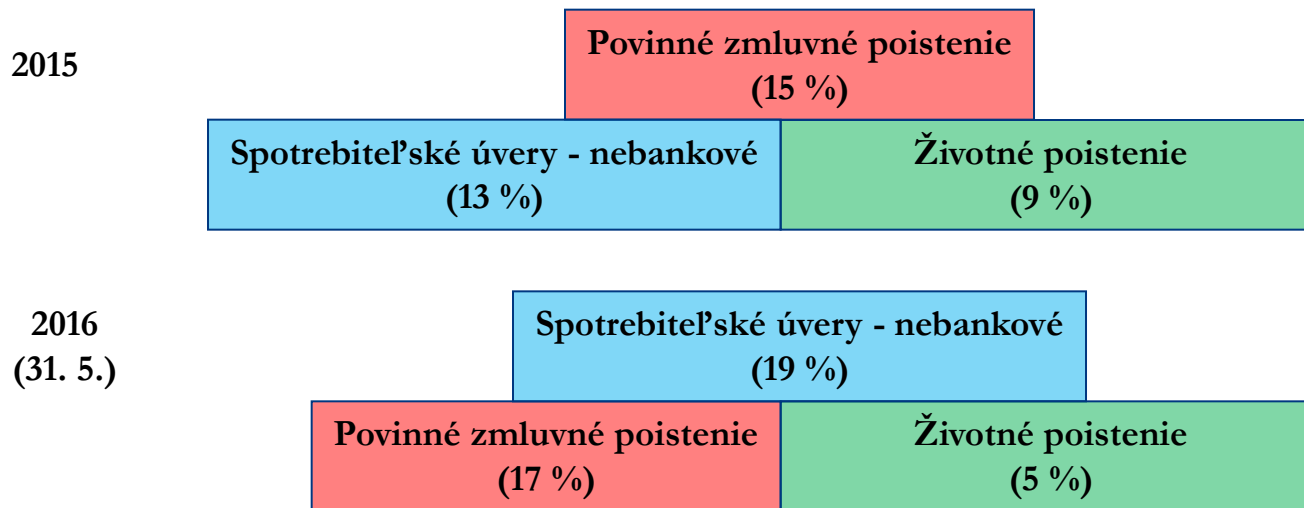
- Nový segment pre NBS = „Audit“ činnosti veriteľov
- Jasná komunikácia toho, čo považujeme za zákonné a čo nie
- Vynucovanie férového správania voči spotrebiteľovi
- Cieľom je dosiahnutie nápravy u dohliadaného subjektu

- Nielen reaktívne, ale proaktívne
- Dohľady na mieste sú systematické a opakované
- Priebežný monitoring v rámci dohľadu na diaľku (postupné zapájanie pravidelných reportov)

Top 3 oblasti sťažností spotrebiteľov

Ku koncu mája 2016 sme dostali 70% celkového počtu sťažností v roku 2015.

Na spotrebiteľské úvery dostávame priemerne mesačne viac ako dvojnásobok mesačného počtu v roku 2015.

- Predčasné splatenie
(spotrebiteľský úver, úver na bývanie)
- Sankčné zosplatnenie úveru
- Výpočet RPMN
- Upomienky

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Ďakujeme za pozornosť